

Undersökning om församlingarnas samarbete inom åskådningsfostran med kommunernas småbarnspedagogik.

Undersökningen utfördes 2020

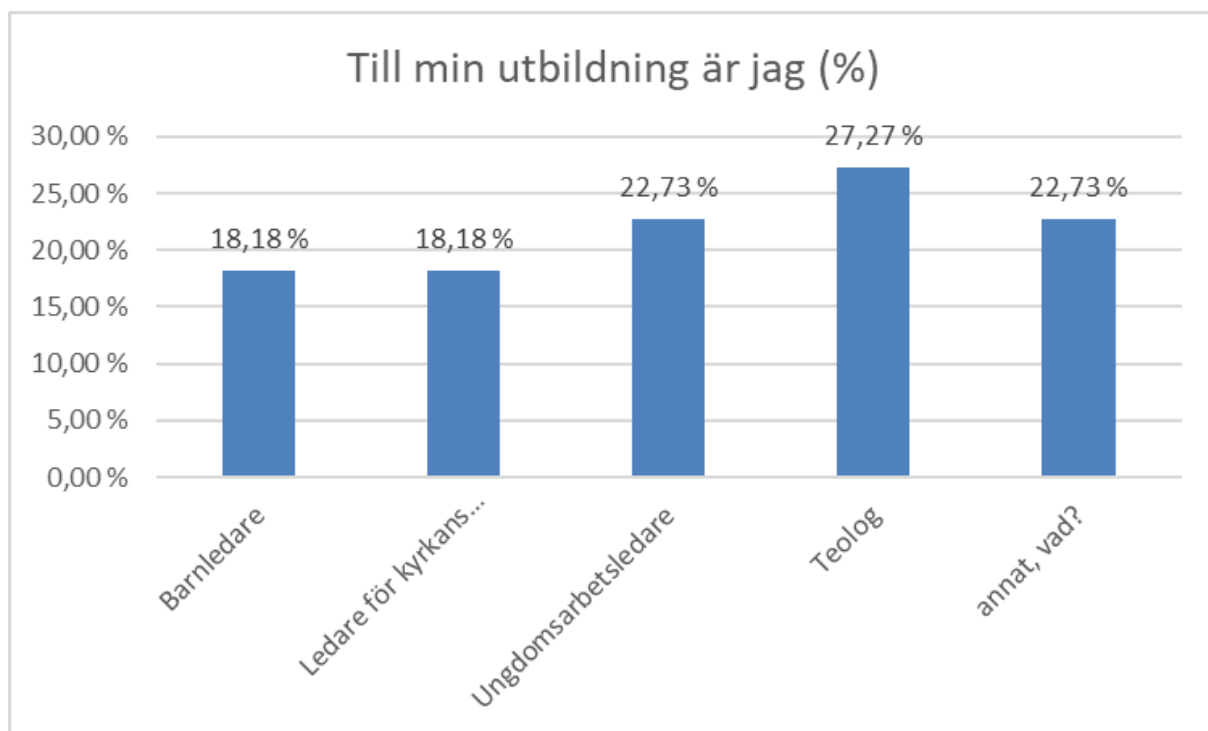
DE HUVUDSAKLIGA RESULTATEN

Allmänt om undersökningen

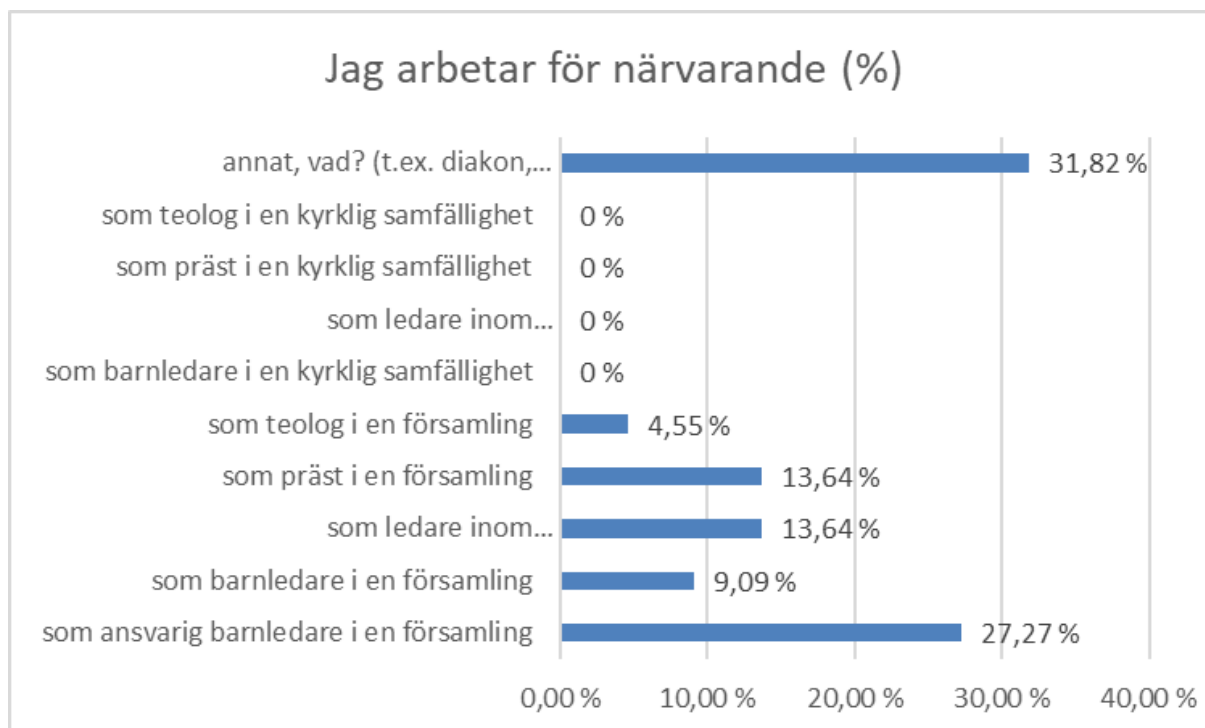
Den svenskspråkiga undersökningen om samarbetet inom åskådningsfostran genomfördes i augusti 2020 med hjälp av en Webropol-enkät. Enkäten hade såväl flervalfrågor som öppna frågor.

Bakgrundsinformation om respondenterna

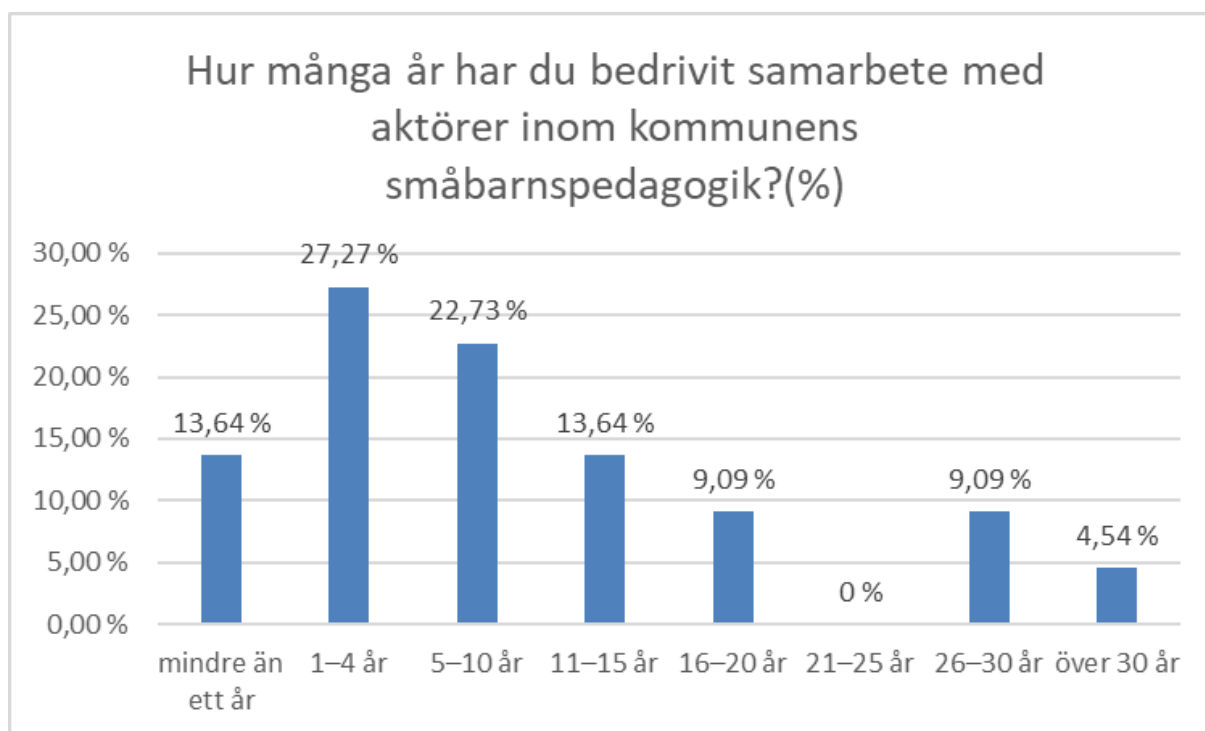
Enkäten besvarades av 22 arbetstagare varav 20 arbetade inom Borgå stift, en inom Lappo stift och en inom Helsingfors stift..

Fördelningen av olika utbildningar bland respondenterna var jämn. De flesta uppgav att de till sin *utbildning* var teologer (27,27%/N=6) medan barnledare och ledare för kyrkans barnverksamhet/ledare inom småbarnspedagogik utgjorde lika stora grupper (18,18%/N=4).

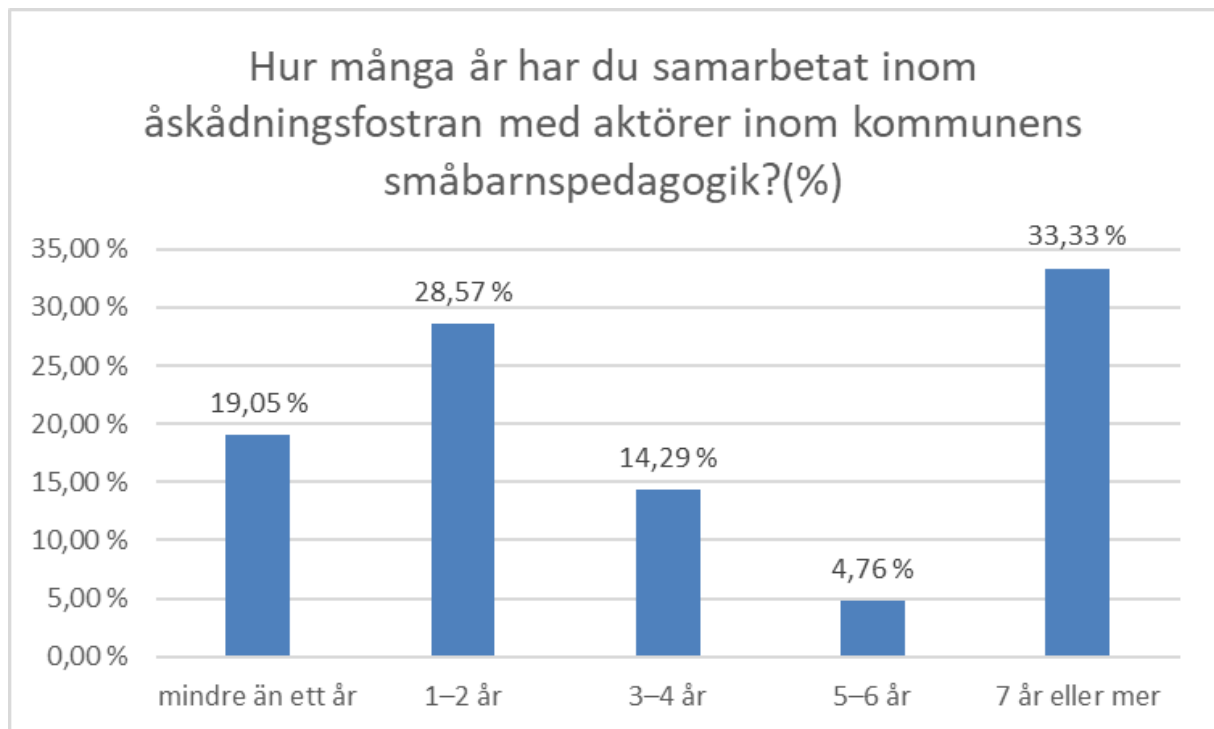

Däremot var *yrkesbenämningarna* mera splittrade och den största gruppen arbetar under många olika benämningar, så som diakon, ungdomsarbetsledare och ledare för fostran i en församling/kyrklig samfällighet. Den största enhetliga gruppen var ansvariga barnledare i en församling (27,27%/N=6).

De flesta hade 1–4 års erfarenhet (27,27%/N=6) av *samarbete med kommunens småbarnspedagogik* och nästan lika många 5–10 års erfarenhet (22,73%/N=5). Några (13,64%/N=3) har

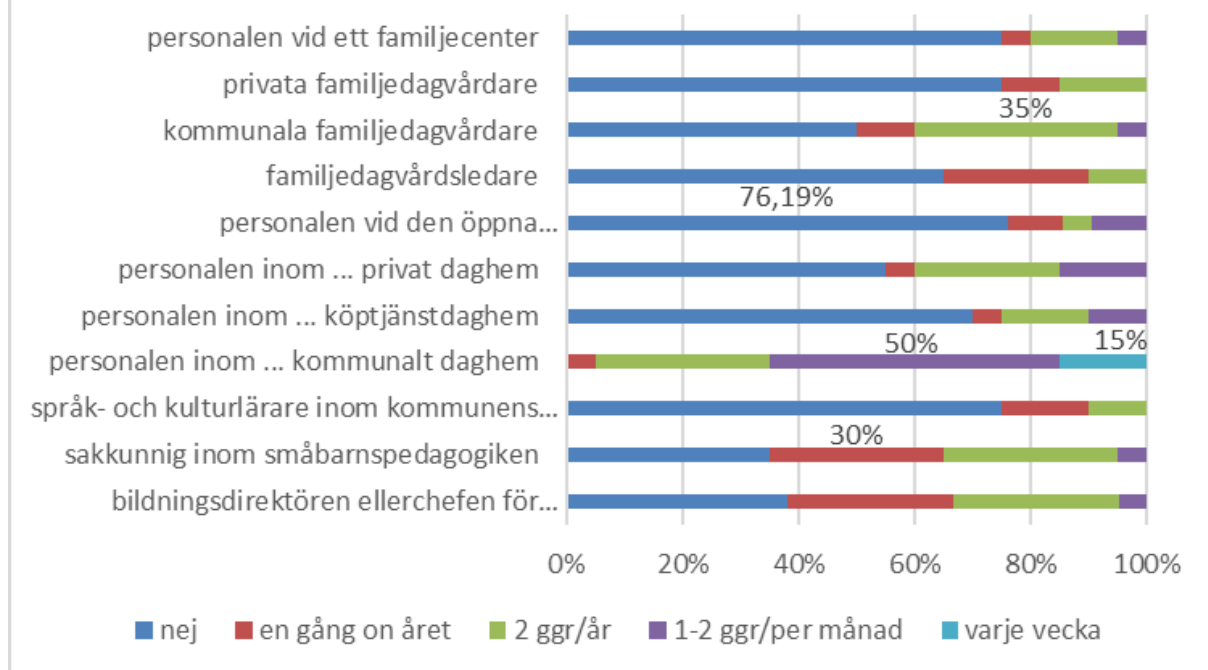
också verkligt lång erfarenhet med över 26 år av samarbete med kommunens småbarnspedagogik.

På frågan *Hur många år har du samarbetat inom åskådningsfostran med aktörer inom kommunens småbarnspedagogik?* svarade den största gruppen (33,33%/N=7) att samarbetet pågått mera än 7 år. Många svarade också att samarbetet skett 1–2 år. Resultatet kan ändå tolkas så att samarbetet är relativt nytt då 61,91% (N=13) av respondenterna svarat att åskådningsfostran i samarbete med kommunens småbarnspedagogik pågått mindre än 5 år.

Frekvensen av samarbetet inom åskådningsfostran och samarbetspartners

Jag samarbetar inom åskådningsfostran med följande aktörer inom småbarnspedagogiken (%)

Samarbetet inom åskådningsfostran gjordes oftast och mest regelbundet med de kommunala daghemmen. Bland respondenterna samarbetade 15% (N=3) varje vecka och 50% (N=10) 1–2 gånger per månad med de kommunala daghemmen. Alla respondenter samarbetade minst en gång per år med de kommunala daghemmen.

Av respondenterna samarbetade 35% två gånger per år med kommunala familjedagvårdare.

Minst samarbete hade respondenterna med personalen vid den öppna småbarnspedagogiken (öppet daghem, invånarpark) och nästan lika lite samarbete gjordes med språk- och kulturlärare inom kommunens småbarnspedagogik, privata familjedagvårdare, personalen vid ett familjecenter, vilket kan bero på att dylika instanser inte finns på alla orter.

Respondenterna nämner att *andra församlingsanställda som samarbetar med kommunens aktörer inom småbarnspedagogiken* är barnledare, ungdomsarbetsledare, diakon, kantorer och präster. Några anger också att de ensamma har hand om samarbetet.

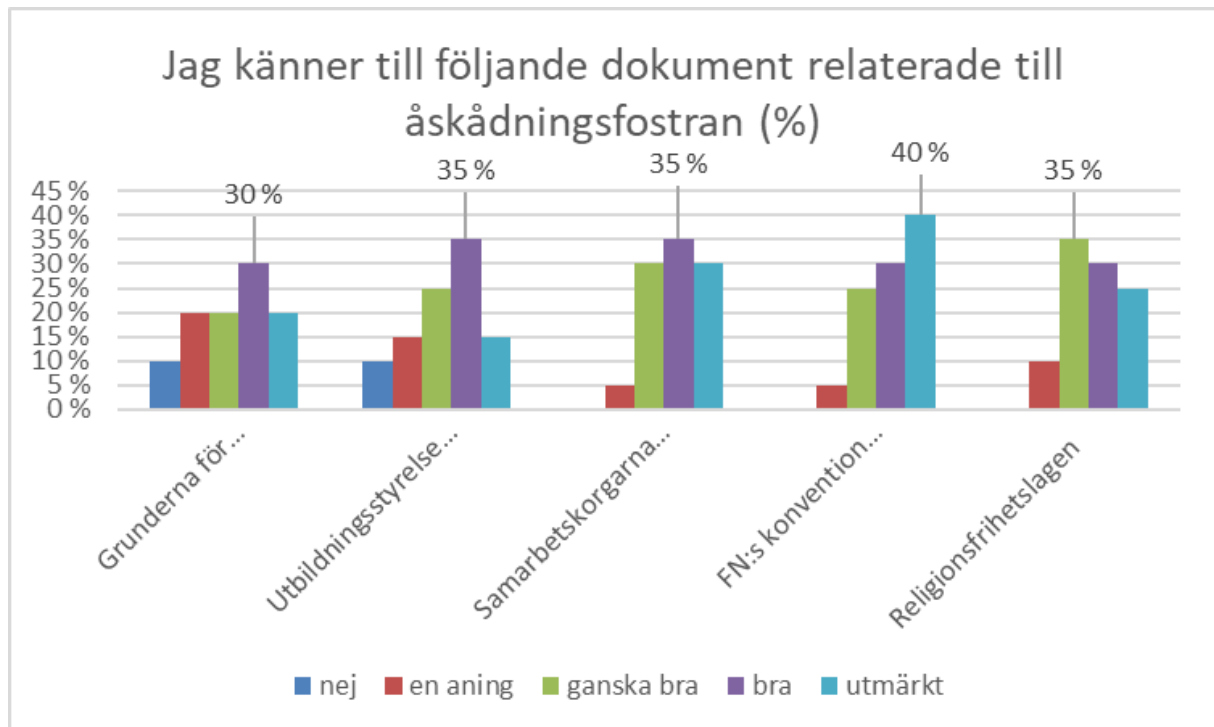
Kännedom om dokument relaterade till åskådningsfostran

Dokumentet:

- Grunderna för planen för småbarnspedagogik
- Utbildningsstyrelsens anvisningar om anordnade av åskådningsfostran och religiösa evenemang

- Samarbetskorgarna ("Församlingen som samarbetspartner för småbarnspedagogiken, skolan och läroanstalten", modell framtagen av Kyrkostyrelsen och Utbildningsstyrelsen)
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Religionsfrihetslagen

På basen av undersökningen kan man dra slutsatsen att *dokumenterna som relaterar till åskådningsfostran* är förhållandevis välbekanta.

Respondenterna uppgav att deras uppskattade kännedom om samtliga dokument var i genomsnitt 26% utmärkt, 32% bra, 27% ganska bra, 11% en aning och 4% nej.

Respondenterna uppskattade 20% (N=4) att de kände till dokumentet *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* utmärkt, 30% (N=5) bra, 20% (N=4) ganska bra, 20% (N=4) en aning och 10% (N=2) nej.

Utbildningsstyrelsens anvisningar om anordnade av åskådningsfostran och religiösa evenemang uppskattade 15% att de kände till utmärkt, 35% bra, 25% ganska bra, 15% en aning och 10% nej.

Samarbetskorgarna ("Församlingen som samarbetspartner för småbarnspedagogiken, skolan och läroanstalten", modell framtagen av Kyrkostyrelsen och Utbildningsstyrelsen) uppskattade 30% att de kände till utmärkt, 35% bra, 30% ganska bra, 5% en aning och 0% svarade att de inte kände till dokumentet.

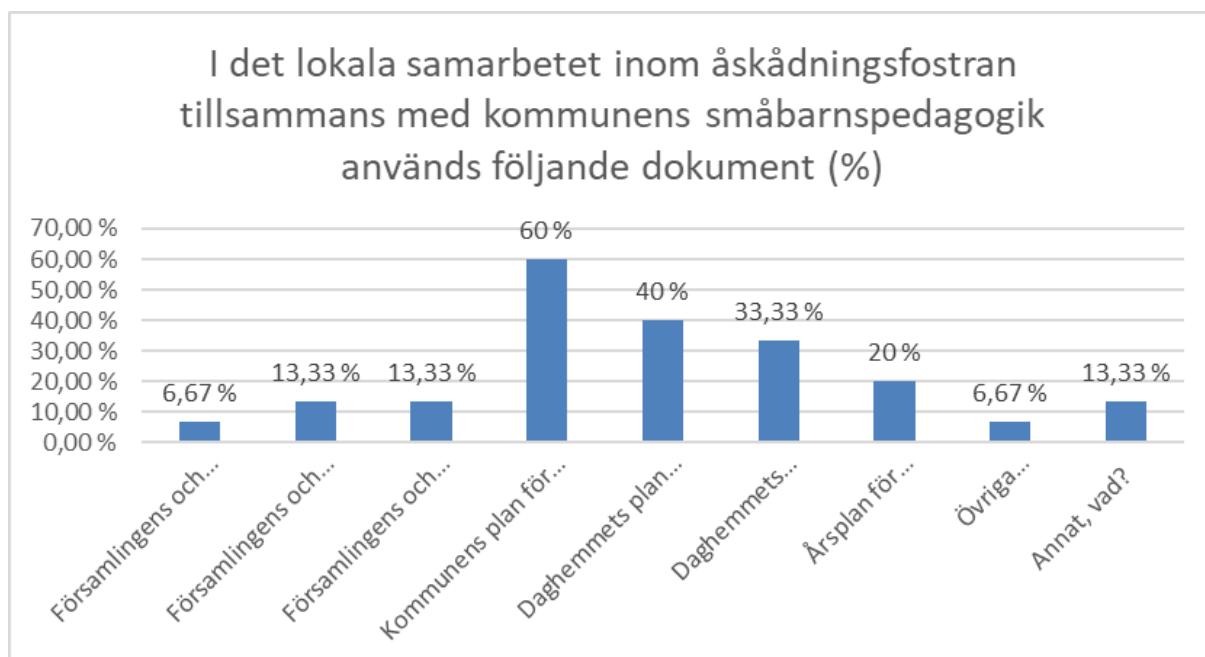
FN:s konvention om barnets rättigheter uppskattade 40% att de kände till utmärkt, 30% bra, 25% ganska bra, 5% en aning och 0% svarade att de inte kände till dokumentet.

Religionsfrihetslagen uppskattade 25% att de kände till utmärkt, 30% bra, 35% ganska bra, 10% en aning och 0% svarade att de inte kände till dokumentet.

Dokument som används i det lokala samarbetet inom åskådningsfostran.

Dokumenterna:

- Församlingens och bildningsväsendets skriftliga avtal om samarbetet (del A)
- Församlingens och bildningsväsendets skriftliga avtal om samarbetet (del B)
- Församlingens och bildningsväsendets dokument om strategiska fokusområden och mål
- Kommunens plan för småbarnspedagogik
- Daghemmets plan för småbarnspedagogik
- Daghemmets verksamhetsplan
- Årsplan för samarbetet inom åskådningsfostran, t.ex. Årsklocka el. dyl. (del C i avtalet)
- Övriga samarbetsavtal (t.ex. hållbar utveckling, kulturell fostran, välfärd)
- Annat, vad?

Kommunens plan för småbarnspedagogik uppgav de flesta (60%/N=9) respondenterna att användes i samarbetet inom åskådningsfostran mellan församlingar och kommuner. Näst flest (40%/N=6) uppgav att *daghemmets plan för småbarnspedagogik* användes i samarbetet. Av respondenterna uppgav 33,33% (N=5) att *Daghemmets verksamhetsplan* och 20% (N=3) att *Årsplan för samarbetet inom åskådningsfostran* användes i samarbetet.

De respondenter som valt alternativet ”annat, vad?” specificerar att det dels är oklart om några dokument används, dels att det inte finns någon specifik målsättning och inte gjorts några avtal.

Bedömning av vilka förändringar som ikraftträdandet av grunderna för planen för småbarnspedagogik har medfört i samarbetet med kommunens småbarnspedagogik

Svarsalternativen:

- den gemensamma utvärderingen med aktörer inom småbarnspedagogiken har ökat
- de församlings anställdas besök vid enheterna för småbarnspedagogik har ökat
- deltagandet i religiösa tillställningar som ordnas i församlingens lokaler har ökat
- deltagandet i jul- eller vårkyrka riktad till småbarnspedagogiken i församlingens lokaler har ökat
- församlingen lånar ut mer material som lämpar sig för åskådningsfostran
- samarbetet inom åskådningsfostran bedrivs mer vuxna emellan, inte så mycket i barngruppen
- innehållet och tillvägagångssätten inom åskådningsfostran har klarnat
- samarbetets ansvarsfrågor har klarnat
- församlingens lokaler utnyttjas i större utsträckning som lärmiljö
- mängden kommunikation och information har ökat
- vi upplever samarbetet som mer meningsfullt
- tillvägagångssätten för att genomföra samarbetet har blivit mångsidigare
- församlingens ställning som samarbetspartner har stärkts
- allt fler önskemål och behov av ett ökat samarbete framförs till församlingen
- allt fler gemensamma tillställningar genomförs
- den gemensamma planeringen har ökat
- hindren för samarbete är färre

Bedöm vilka förändringar som i kraftträdandet av grunderna för planen för småbarnspedagogik har medfört i samarbetet med kommunens småbarnspedagogik (%)

Det verkar vara utmanade för respondenterna att bedöma vilka förändringar som i kraftträdandet av grunderna för planen för småbarnspedagogik har medfört i samarbetet med kommunens småbarnspedagogik då 34% av respondenterna valt alternativet vet inte som svar på frågan. Av de övriga alternativen valde 22% helt av annan åsikt, 15% delvis av annan åsikt, 25% delvis av samma åsikt och 5% helt av samma åsikt.

Den största positiva förändring som går att utläsa ur enkäten är att drygt hälften (52,63%/N=10) valt alternativen helt eller delvis av samma åsikt på påståendet att *den gemensamma planeringen har ökat*.

Positivt är också att nästan hälften (47,37%/N=9) av respondenterna var helt eller delvis av samma åsikt att *allt fler önskemål och behov av ett ökat samarbete framförs till församlingen* och att *vi upplever samarbetet som mer meningsfullt*.

Svårast att bedöma verkade alternativen *samarbetets ansvarsfrågor har klarnat* och *samarbetet inom åskådningsfostran bedrivs mer vuxna emellan, inte så mycket i barngruppen* ha varit då 63,16% (N=12) respektive 55,55% (N=10) av respondenterna valde alternativet vet inte.

Vad gäller påståendet att *församlingen lånar ut mer material som lämpar sig för åskådningsfostran* valde flest (63,16%/N=12) respondenter alternativet helt eller delvis av annan åsikt. Ingen valde alternativet helt av samma åsikt för påståendet.

Likaså uppgav över hälften (52,63%/N=10) att de var helt eller delvis av annan åsikt i frågan om *församlingens lokaler utnyttjas i större utsträckning som lärmiljö*.

På frågan *Vad annat anser du har ändrat i ert samarbete med kommunens småbarnspedagogik?* uppgav 11 av respondenterna bland annat att:

Pga personalbyte och arbetssätt och ökad kommunikation och flexibilitet från församlingens sida, har vi fått återuppbyggt samarbetet med daghem. Därmed har vi också varit mer välkomna dit än tidigare.

Det förtroende som är uppbyggt gör att det goda ryktet sprider sig och flera daghem vill ha besök. Tröskeln att ta kontakt är mindre, också i de svåra frågorna och i de religiösa.

Jag är så ny ännu i mitt arbete i denna församling, kan inte riktigt svara på frågan.

Innehållet vid våra besök. Vi får inte berätta bibelberättelser.

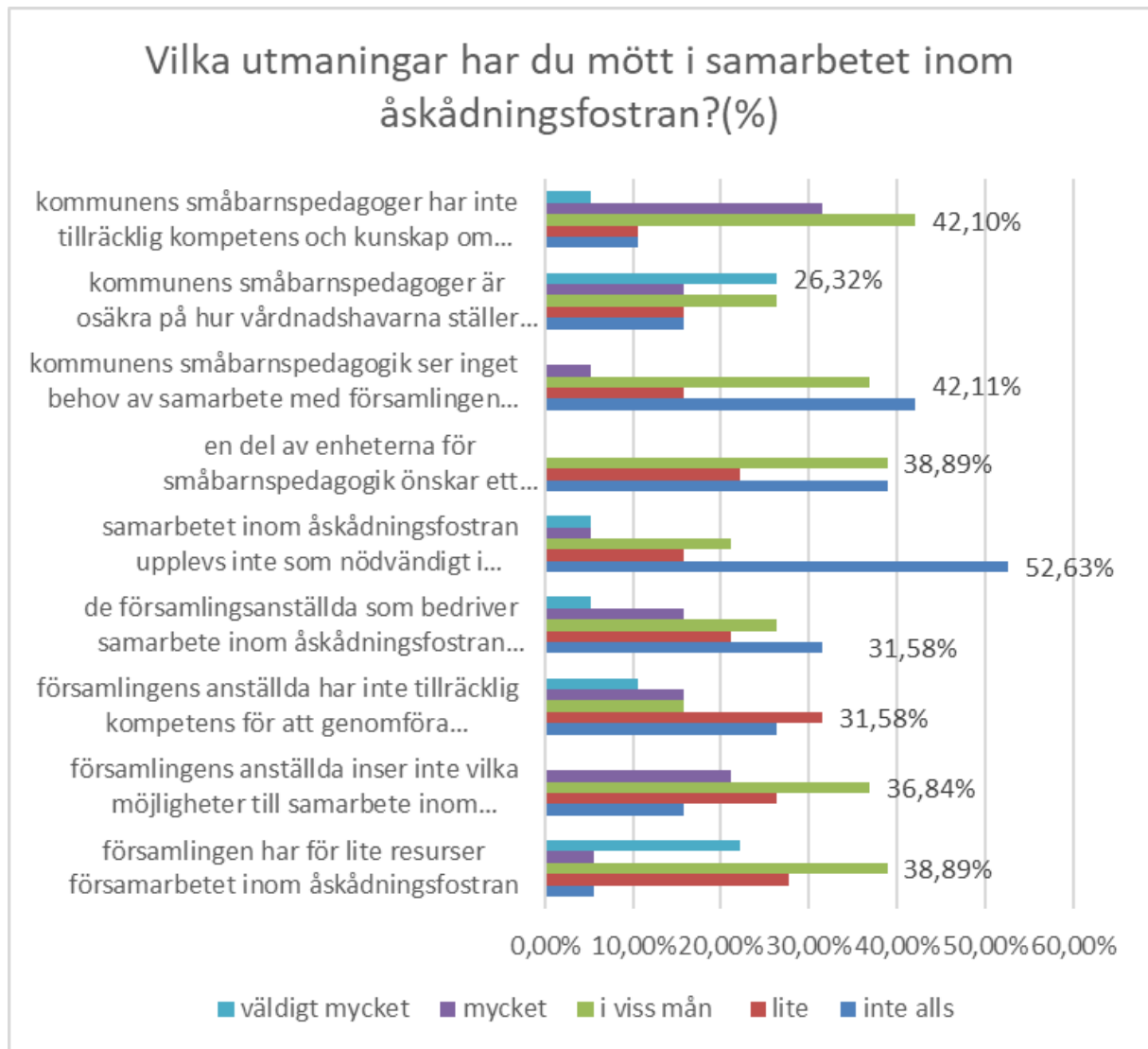
inget, jag som arbetar deltid har ingen tid eller vägledning samarbete från församlingen att utveckla någon form av samarbete. pga tidsbristen har den biten fallit bort att besöka daghem

Utmaningar i samarbetet inom åskådningsfostran

På frågan *Vilka utmaningar har du mött i samarbetet inom åskådningsfostran?* var svarsalternativen följande:

- kommunens småbarnspedagoger har inte tillräcklig kompetens och kunskap om åskådningar och religioner
- kommunens småbarnspedagoger är osäkra på hur vårdnadshavarna ställer sig till ett samarbete med församlingen inom åskådningsfostran
- kommunens småbarnspedagogik ser inget behov av samarbete med församlingen inom åskådningsfostran
- en del av enheterna för småbarnspedagogik önskar ett omfattande stöd från församlingen för att genomföra samarbetet inom åskådningsfostran
- samarbetet inom åskådningsfostran upplevs inte som nödvändigt i församlingen
- de församlingsanställda som bedriver samarbete inom åskådningsfostran känner inte till grunderna för planer för småbarnspedagogik i tillräcklig utsträckning

- församlingens anställda har inte tillräcklig kompetens för att genomföra allmänbildande åskådningsfostran
- församlingens anställda inser inte vilka möjligheter till samarbete inom åskådningsfostran som finns
- församlingen har för lite resurser för samarbetet inom åskådningsfostran

Av svaren kan man utläsa att respondenterna inte upplever att de mött stora utmaningar i samarbetet inom åskådningsfostran. Av respondenterna uppgav 27% alternativet inte alls, 21% lite, 31% i viss mån, 13% mycket och 8% väldigt mycket.

Att kommunens småbarnspedagoger inte har tillräcklig kompetens och kunskap om åskådningsfostran och religioner håller 42,10% (N=8) av respondenterna med om i viss mån och 36,84% (N=7) mycket eller väldigt mycket.

En utmaning som många (42,10%/N=8) av respondenterna uppgav att de möter mycket eller väldigt mycket i samarbetet var att *kommunens småbarnspedagoger är osäkra på hur vårdnadshavarna ställer sig till ett samarbete med församlingen inom åskådningsfostran.*

Av respondenterna uppgav 42,10% (N=8) att de inte alls mött utmaningen att *kommunens småbarnspedagogik inte ser behov av samarbete med församlingen inom åskådningsfostran* medan 52,63% (N=10) mött utmaningen lite eller i viss mån.

Likaså var påståendet att *en del av enheterna för småbarnspedagogik önskar ett omfattande stöd från församlingen för att genomföra samarbetet inom åskådningsfostran* en utmaning som respondenterna förhållandevis lite, 38,89% (N=7) svarade i viss mån, 22,22% (N=4) lite och 38,89% (N=7) inte alls.

En utmaning som över hälften (52,63%/N=10) av respondenterna inte mött alls var att *samarbetet inom åskådningsfostran inte upplevs som nödvändigt i församlingen.*

Att *de församlingsanställda som bedriver samarbete inom åskådningsfostran inte känner till grunderna för planer för småbarnspedagogik i tillräcklig utsträckning* svarade 31,58% (N=6) att de inte mött alls, 21,05% (N=4) lite, 26,32% (N=5) i viss mån, 5,27% (N=1) mycket och 5,26% (N=1) väldigt mycket.

Utmaningen att *församlingens anställda inte har tillräcklig kompetens för att genomföra allmänbildande åskådningsfostran* uppgav 26,31% (N=5) av respondenterna att de inte mött alls, 31,58% (N=6) lite, 15,79% (N=3) mycket och 10,53% (N=2) väldigt mycket.

Av respondenterna uppgav 63,16% (N=12) lite eller i viss mån att *församlingens anställda inte inser vilka möjligheter till samarbete inom åskådningsfostran som finns.* 15,79% (N=3) svarade inte alls och 21,05% (N=4) mycket.

Att *församlingen har för lite resurser för samarbetet inom åskådningsfostran* svarade 22,22% (N=4) av respondenterna att de mött väldigt mycket. I viss mån uppgav 38,89% (N=7) och lite 27,78% (N=5) av respondenterna.

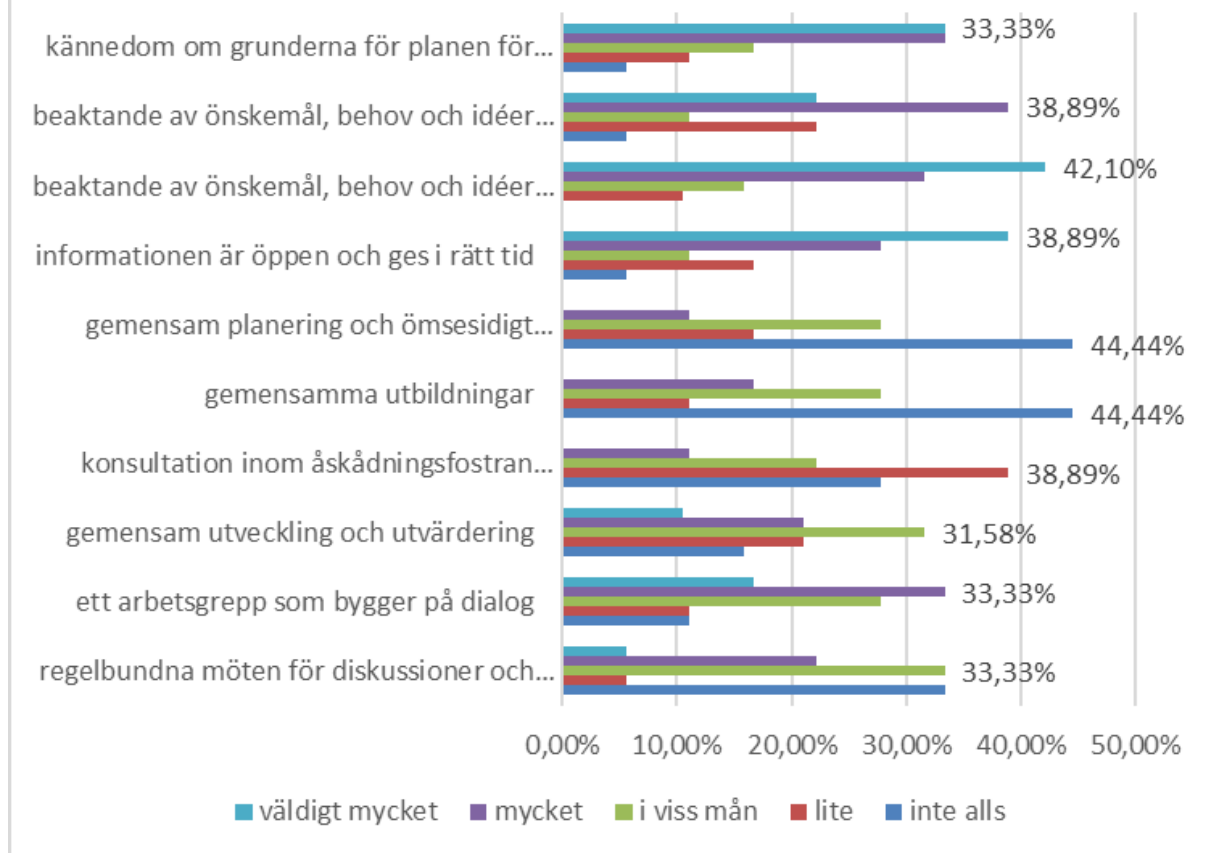
På frågan *vilka andra utmaningar som respondenterna stött på i samarbetet inom åskådningsfostran* svarade 9 respondenter. Deras upplevelser var till exempel:

Personal som själva har dåliga erfarenheter av kyrkan är rädda för när församlingen är med i småbarnspedagogiken. Rädda att vi kommer dit för att tvinga tron på någon.

Brist på kommunikation, misstolkningar av planen för småbarnspedagogik då man tror/tänker att det är lättast bara att neutralisera allt, i stället för att ta in mångfalden av religiösa aktörer.

Faktorer som främjar samarbetet mellan församlingen och kommunen.

Vilka faktorer främjar samarbetet mellan er församling och kommunen i fråga om? (%)

Av respondenterna uppgav 66,67% (N=12) att *kännedom om grunderna för planen för småbarnspedagogik* främjar samarbetet mycket eller väldigt mycket.

Påståendet *beaktande av önskemål, behov och idéer bland barn och vårdnadshavare inom småbarnspedagogiken* fick 61,11% (N=11) av respondenterna att välja svarsalternativen mycket eller väldigt mycket.

Även vid påståendet *beaktande av önskemål, behov och idéer hos personalen inom småbarnspedagogiken* uppgav de flesta 73,68% (N=14) att främjade samarbetet mycket eller väldigt mycket.

Att *informationen är öppen och ges i rätt tid* är en faktor som 66,67% (N=12) anser främjar samarbetet mycket eller väldigt mycket.

Av respondenterna svarar 44,44 % (N=8) att *gemensam planering och ömsesidigt delande av kunskap* och *gemensamma utbildningar* att inte främjar samarbetet alls.

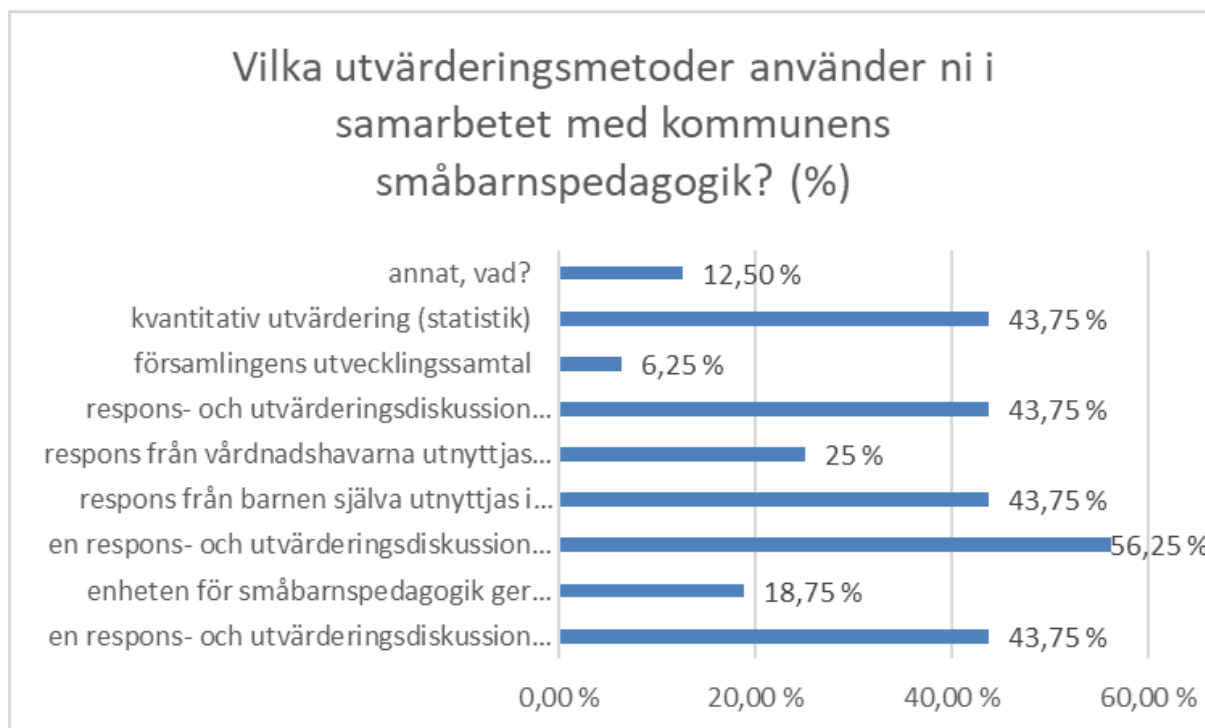
På påståendet *konsultation inom åskådningsfostran (t.ex. mentorverksamhet)* svarar 66,67% (N=12) att det främjar samarbetet lite eller inte alls.

Om påståendet att *gemensam utveckling och utvärdering* skulle främja samarbetet råder olika uppfattningar. Av respondenterna svarar 15,79% (N=3) inte alls, 21,05% (N=4) lite, 31,58% (N=6) i viss mån, 21,05% (N=4) mycket och 10,53% (N=2) väldigt mycket.

Hälften av respondenterna (50%/N=9) uppger att *ett arbetsgrepp som bygger på dialog* främjar samarbetet mycket eller väldigt mycket.

Påståendet *regelbundna möten för diskussioner och utbyte av erfarenheter* får 33,33% (N=6) av respondenterna att välja såväl alternativet inte alls som i viss mån, medan 22,22% (N=4) svarar att detta påstående främjar samarbetet mycket.

Utvärdering av samarbetet med kommunens småbarnspedagogik

De flesta (56,25%/N=9) respondenterna uppgav att de utvärderar samarbetet genom att *en respons- och utvärderingsdiskussion förs med ledningen för småbarnspedagogen*. De metoder som näst flest (43,75%/N=7) använder är *kvantitativ utvärdering (statistik)*, *respons- och utvärderingsdiskussion förs i församlingens arbetsteam eller arbetsgemenskap*, *respons från barnen själva utnyttjas i utvärderingen* och *en respons- och utvärderingsdiskussion förs med enheten för småbarnspedagogik efter samarbetsstillfälle*.

På frågan *Hurdan respons på samarbetet mellan församlingen och kommunen har ni fått från vårdnadshavarna via de anställda inom kommunens småbarnspedagogik?* gavs 13 fritt formulerade svar. De flesta (N=8) respondenterna uppgav att de fått positiv respons, men flera (N= 4) svarar också att de inte fått någon respons alls. Nedan några exempel på svaren.

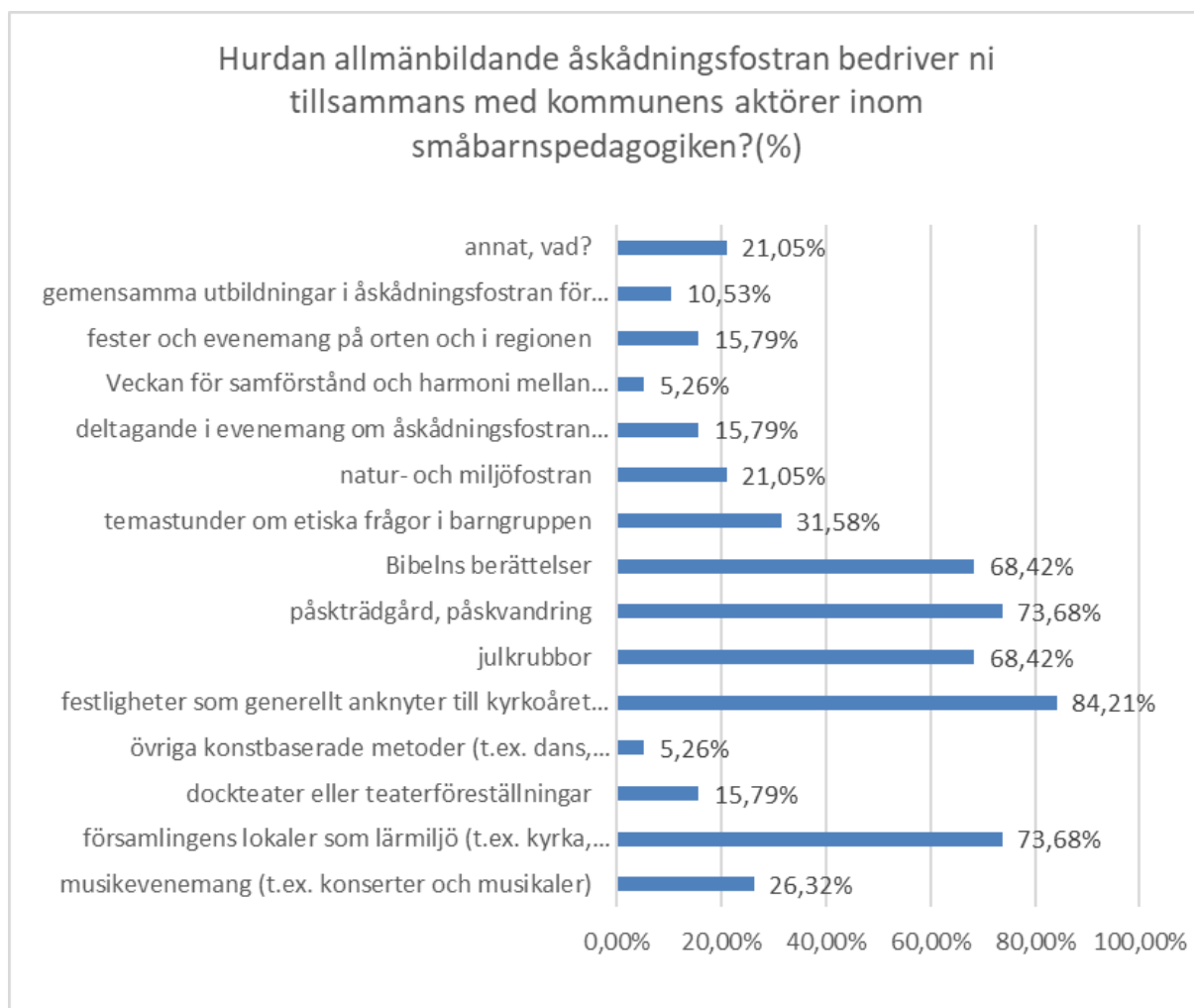
"En tillit är byggt upp, föräldrar tar lättare kontakt eller ger personalen tillstånd att ta kontakt med oss.

Vi deltar i föräldramöten på hösten och berättar om samarbetet, föräldrar får ställa frågor och vet vad som behandlas de samlingar som församlingsanställda besöker daghemmet."

Har många gånger fått god respons från föräldrar, som jag känner. och dialogen kan var öppen ibland...men inte är det så vanligt att det sägs något, tyvärr!

Ingen, tidigare har flertalet vårdnadshavare haft åsikter om att religion bör bytas till livsåskådning,

Metoder och material för samarbetet inom åskådningsfostran

De vanligaste sätten att bedriva åskådningsfostran är *festligheter som generellt anknyter till kyrkoåret (t.ex. jul, påsk)* (84,21%/N=16), *påskträdgård, påskvandring* (73,68%/N=14), *församlingens lokaler som lärmiljö (t.ex. kyrka, lägergård, begravningsplats)* (73,68%/N=14), *julkrubbor* (68,42%/N13) och *Bibelns berättelser* (68,42%/N13).

Av respondenterna berättade 15 med egna ord om vilka *metoder och material de använt i samarbetet* inom åskådningsfostran. Kyrkobesök, åskådningsmaterial, dockor och kramdjur, berättelser och sånger är teman som återkommer i svaren. Nedan några exempel på svaren.

Temaarbete där jag utgår ifrån bibeln, berättar berättelser, använder många sånger (gärna rörelsesånger) och åskådningsmaterial av olika slag.

Barnledare med kappsäck, åker till daghem och förskolor med en nalle som är präst. Pratar om moraliska och etiska frågor, och pratar om olika religioner.

Dockteater, golvbilder, musik (rörelsesånger), att barnen kan själv vara aktiva i det som vi ordnar, inte bara titta utan uppleva med alla sinnen och göra själv.

Om lyckade samarbeten berättade 12 respondenter. Flera nämner att församlingspersonalens besök i daghemmen uppskattas liksom barnens besök i kyrkorna. Nedan några exempel på svaren.

när skolan och församlingen ges utrymme att uttrycka sig gemensamt. Skolans personal dramatiserade julen och Jesus födelse i kyrkan vid en juldagstjänst

Samarbete dagis<->ålderdomshem

- I våras under coronatiden gjorde vi filmer som sattes ut på FB. En sändes direkt till daghemmen som en sommarhälsning (Den var omtyckt). Några hade sett påskfilmen som vi lade ut via församlingens barn-och familjesida.

På frågan ”Vilka nya idéer för samarbetet inom åskådningsfostran ni har planerat tillsammans med kommunens småbarnspedagogik?” svarade 9 respondenter. Flera uppger att de inte har nya idéer för tillfället på grund av Corona-pandemin. Samtidigt svarar flera att pandemin tvingat dem fundera i nya banor med videoandakter och utomhusträffar. Även kyrkobesök finns bland planerna. Nedan några exempel på svaren.

Inget i detta skede, eftersom corona situationen satte våra besök till daghemmen på is. Men inom församlingen har vi funderat på att göra små videor att skicka till daghemmen, om vi inte får besöka dem personligen.

Inga alls nu med coronan, men om situationen fortsätter så här, så har jag tänkt föreslå möten i skogen, då naturen och miljöuppfostran kan träda fram mera, samt berättelser på video som jag kan skicka till olika enheter.

Vi planerar att satsa på mera kyrkoäventyr/Utforska kyrkorummet.

Behov av fortbildning

På frågan ”Vilken kompetens eller kunskap upplever du att du behöver mer av för samarbetet inom åskådningsfostran? (t.ex. Grunderna för planen för småbarnspedagogik,

åskådningsfostrans pedagogik, åskådningsfostran på nätet)” svarade nio respondenter. De flesta svarade att de behövde mera kunskap om åskådningsfostrans pedagogik, men flera saknade även stöd, idéer och färdigt material samt mera tid för samarbetet. Nedan några exempel på svaren.

Alla de ovan nämnda, mera av både kunskap på vad vi får göra samt praktiska lösningar och exempel på hur man gjort på olika håll. Materialbank skulle inte heller vara så illa, då det tar mycket tid att hitta, och fundera ut olika teman och tillverka materialen till dem som sedan används på de här besöken. En par tre dagars workshop-dagar med sådant skulle jag genast delta i.

En dag med vägledning om hur och vad som förväntas från församlingens håll och sedan ett stöd från kantor och kyrkoherde att komma igång och sedan höra vad kommunens daghem önskar.

Jag upplever att jag omfattar det mesta inom åskådningsfostran men det är alltid bra att påminnas och uppdateras. Gärna via skriftlig information eller via nätkurser.

Betydelsen av åskådningsfostran har för barnet, familjen, församlingen och samhället

Av respondenterna svarade 12 på frågan ”Vilken betydelse anser du åskådningsfostran har för barnet, familjen, församlingen och samhället?”. Samtliga svarade att de uppfattade att åskådningsfostran hade en stor betydelse och var viktigt för barnet. Nedan några exempel på svaren.

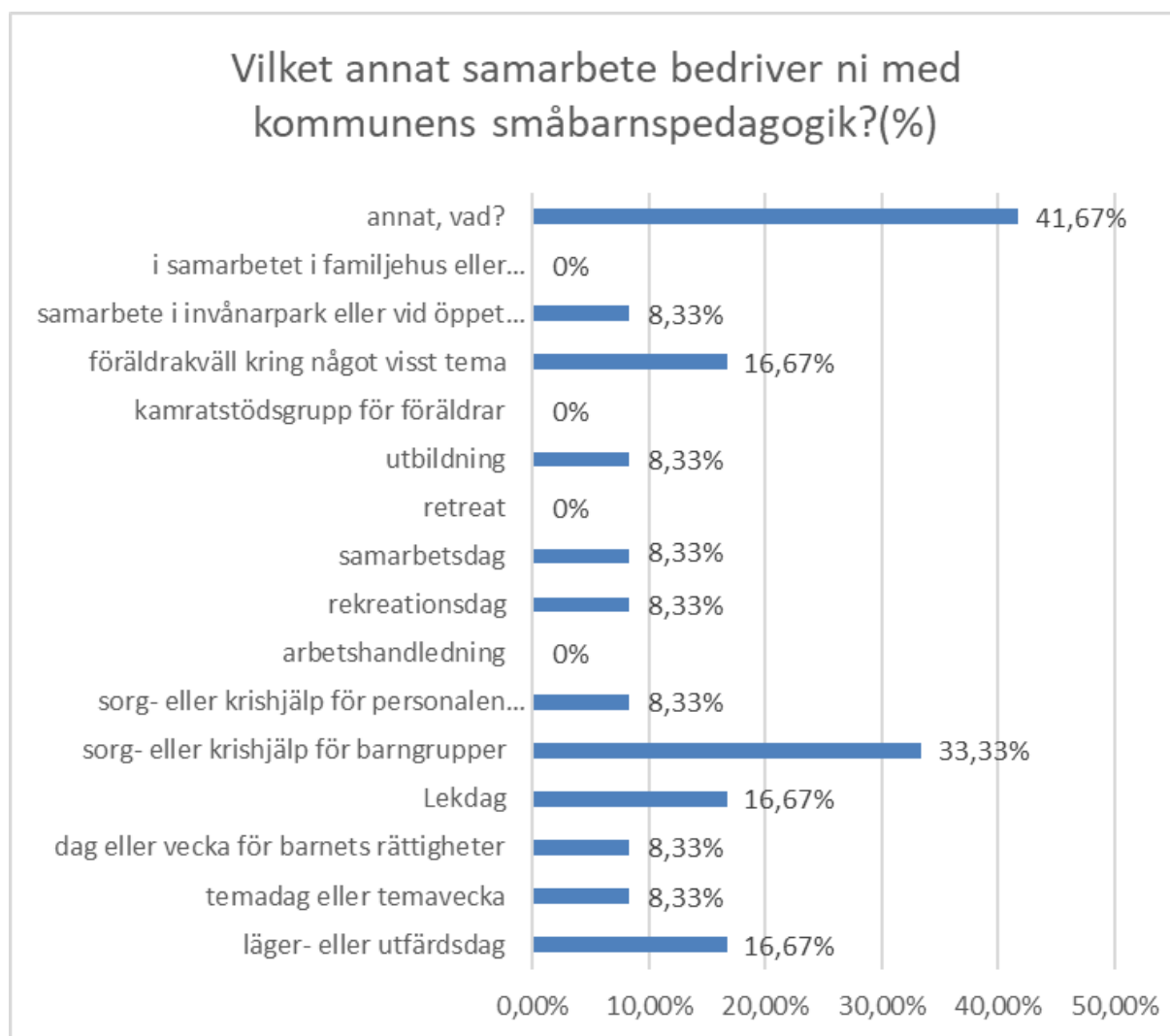
En större betydelse än vad kanske familjerna förstår när barnen är små. Det som de får när de är små, det har de även med sig när de blir större.

Det är viktigt för alla parter enligt min mening; för barnet för att jag tror att vi alla inrymmer en andlig sida som behöver tid och utrymme, familjen för att det förstärker en familj att kunna fundera på livsviktiga saker tillsammans och känna sig som en del av kulturen och traditionen i samhället, församlingen för att det är ett sätt att ta hand om våra medlemmar och att finnas till även för dem som inte är medlemmar. Vi bär på en expertis som vi kan vara stolta över. Vi är också kristna, och på det sättet kan visa en kristen medmänsklighet. Och samhället för att kyrkan är en del av samhället, och en bärare av tradition och de kristna värden som ju hela vår västerländska kultur bygger på. Tillsammans bygger vi framtiden.

Stor betydelse. Det är ännu viktigare att känna sin egen bakgrund då även barnen möter andra livsåskådningar och religioner ofta mycket tidigt i livet, på dagis och i skolan. För att kunna så småningom bestämma vad man själv vill tro på.

Annat samarbete med kommunens småbarnpedagogik

Respondenterna uppger att det finns många olika sorters samarbete med kommunens småbarnspedagogik. Svaren (33,33%/N=4) visar att *sorg- eller krishjälp för barngrupper* är vanligast medan 16,67% (N=2) svarar *föräldrakvällar, lekdagar och läger- eller utfärdsdag*. Av respondenterna svarar 41,67% (N=5) *annat* och ger exempel som familjeläger, föräldrakurser, familjecafé, sångstund för hemmaföräldrar, sång- och lekstund samt gemensam julfest för dagbarn och dagmammor.

Religiösa evenemang tillsammans med kommunens småbarnspedagogik

På frågan ”Vilka *religiösa evenemang* (inbegriper t.ex. bön, välsignelse, trosbekännelse, psalm eller andlig sång) ordnar ni tillsammans med kommunens småbarnspedagogik *i församlingens lokaler*?” svarade 14 respondenter. De allra flesta uppger att de ordnar jul- och

påskkyrka. Några uppger att de ordnar välsignelse inför skolstarten. En respondent svarar att inget samarbete görs. Nedan några exempel på svaren.

Vid påsken bjuder vi in alla förskolebarn till påskvandring i kyrkan. Alla blivande elever i ettan får en personlig inbjudan till en välsignelse inför skolstarten. Några grupper från ett par daghem besöker ett par av våra kyrkor, bekantar sig med kyrkan och/eller har en liten sångstund.

Dagiskyrkor (påsk och jul) i olika format (vandringar osv.)

Adventskyrka, påskkyrka och vårkyrka, samt ettornas välsignelse.

På frågan ”Vilka religiösa evenemang (inbegriper t.ex. bön, välsignelse, trosbekännelse, psalm eller andlig sång) anordnar ni tillsammans med kommunens småbarnspedagogik i deras lokaler?” svarade 14 respondenter. De flesta svarar att de besöker daghemmen och ofta handlar det om sång- och musikstunder. Ungefär en tredjedel av respondenterna svarar att inget samarbete görs. Nedan några exempel på svaren.

I detta nu besöker vi enbart daghemmen 2ggr/termin med s.k. samlingar. I en flesta av grupperna får vi be t ex Gud som haver eller sjunga den.

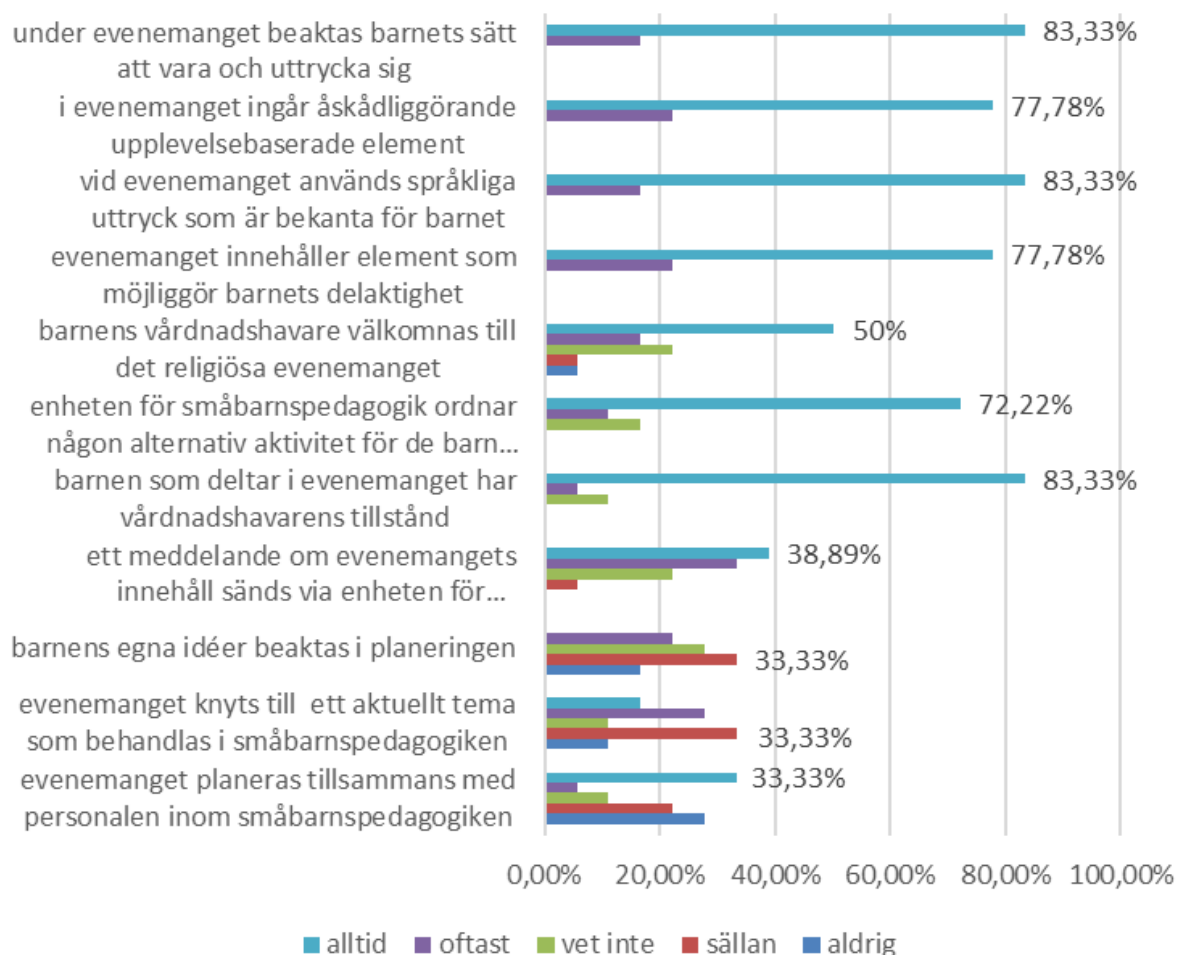
Musikstunder och morgonandakter

Besök inför jul och påsk innehåller andliga sånger/psalmer, men inte bön eller liknande.

För tillfället inga.

Beaktande av barnen och vårdnadshavarna vid ordnandet av religiösa evenemang

Hur beaktas barnen och vårdnadshavarna när ni ordnar ett religiöst evenemang (inbegriper t.ex.bön, välsignelse, trosbekännelse, psalm eller andlig sång) tillsammans med kommunens småbarnspedagogik? (%)

Av respondenterna uppger 83,33% (N=15) att barnen och vårdnadshavarna *alltid* beaktas när ett religiöst evenemang ordnas tillsammans med kommunens småbarnspedagogik genom att ”under evenemanget beaktas barnets sätt att vara och uttrycka sig”, ”vid evenemanget används språkliga uttryck som är bekanta för barnet” och ”barnen som deltar i evenemanget har vårdnadshavarens tillstånd”. Svartalernativet *alltid* uppgav 77,78% (N=14) av respondenterna för påståendena ”i evenemanget ingår åskådliggörande upplevelsebaserade element” och ”evenemanget innehåller element som möjliggör barnets delaktighet”. Av respondenterna svarade 72,22% (N=13) alltid för påståendet ”enheten för småbarnspedagogik ordnar någon alternativ aktivitet för de barn som inte deltar i det religiösa evenemanget”. Svaren visar att barnens egna idéer beaktas mera sällan i planeringen av religiösa evenemang, eftersom ingen svarat alltid och endast 22,22% (N=4) svarat ofta.

Samarbeten under tiden av undantagstillstånd.

På frågan ”Vilka former av samarbete inom åskådningsfostran har ni tillsammans med aktörerna inom kommunens småbarnspedagogik genomfört under undantagstillståndet våren och försommaren 2020?” svarade 14 respondenter. Tre svarade att de inte bedrivit något samarbete. Två svarade att de haft verksamhet utomhus och resten nio svarade att de gjort digitalt material som de sänt till daghemmen. Nedan några exempel på svaren.

Vi skapade en FB grupp för barn- och familjeverksamhet och bjöd in de familjer som vi kände till. De har i sin tur bjudit in lite fler - detta inledde vi våren 2020. I juni månad ordande vi familjecafeér på 2 av våra platser i församlingen - utomhus. Information om FB sidan och familjecafeérna gav vi till de ledande inom familjearbetet i [stad i Svenskfinland], som skickade ut till deras samtliga arbetare.

Vi har gjort videosnuttar riktade till småbarn och publicerat dem på församlingens hemsida och Facebooksida.

vi har inget större samarbete i dagsläget, under coronatiden lades material ut på nätet Facebook och hemsidan

Via församlingens Facebook sida och gruppen barn och familj. Vi skickade en specialgjord video film med sånger- och tankar om sommaren direkt till daghemmet

Sammanfattning av resultaten från undersökningen

På grund av det förhållandevis låga antalet respondenter ger undersökningen inte stöd för långtgående generella slutsatser. Undersökningen kan dock ses som riktgivande.

Samarbetet inom åskådningsfostran sker mest med den kommunala småbarnspedagogiken och kan utföras av olika yrkesgrupper av församlingsanställda. Kännedom om dokument relaterade till åskådningsfostran är rätt bra. Bäst känner man till *FN:s konvention om barns rättigheter*, *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*, *Samarbetskorgarna* samt *Utbildningsstyrelsens anvisningar om anordnade av åskådningsfostran* och *religiösa evenemang*. Eftersom det på svenskt håll inte slutits samarbetsavtal mellan kommunen och församlingar används i samarbetet *Kommunens plan för småbarnspedagogik av de flesta*, en liten del svarade att en *Årsplan för samarbetet* uppgjorts.

Det verkar vara utmanade för respondenterna att bedöma vilka förändringar som ikraftträdandet av *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* har medfört i samarbetet med kommunens småbarnspedagogik. De positiva förändringarna är att den gemensamma planeringen har ökat och att samarbetet upplevs som meningsfullt. Andra förändringar är att förtroendet och respekt är viktiga aspekter för att samarbetet kan utvecklas och att tillvägagångssättet att genomföra samarbetet förändrats. Av svaren kan man utläsa att respondenterna inte upplever att de möter stora utmaningar i samarbetet inom åskådningsfostran. En del nämner minskade

resurser i församlingen och att kommunens småbarnspedagoger i viss mån är oroliga för vårdnadshavarnas åsikter om samarbetet med församlingarna. Det som främjar samarbetet är kännedom om *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* och att informationen är tydlig och ges i rätt tid. Det allra viktigaste är beaktande av önskemål, behov och idéer av personalen samt av barn och vårdnadshavare inom småbarnspedagogiken. Därmed är ett dialogiskt arbetssätt viktiga i samarbetet. Dock svarar 33,33% att regelbundna möten och utbyte av erfarenheter i viss mån eller inte alls främjar samarbetet. Utvärdering av samarbetet utförs både med en utvärderingsdiskussion med ledningen för småbarnspedagogiken och i enheterna. På vissa orter deltar församlingens anställda i föräldramöten där vårdnadshavare informeras om hur samarbetet genomförs och har då möjlighet att ställa frågor.

Betydelsen av åskådningsfostran för barnet, familjen och samhället är att åskådningsfostran har en stor betydelse och är viktig. Det är betydelsefullt att känna till sin kultur och tradition. För att i framtiden själv bestämma vad man tror på behöver alla människor känna till sin bakgrund, andras livsåskådningar och religioner.

De vanligaste sätten att bedriva åskådningsfostran är festligheter som generellt anknyter till kyrkoåret. An dra metoder är musik och rörelseaktiviteter. Av lyckade samarbeten lyfts samarbete mellan daghem och ålderdomshem. Nya idéer som nämns är miljöuppfostran, utomhuspedagogik samt Utforska kyrkorummet materialet. Det finns ett behov av fortbildning inom åskådningsfostran. Det som nämns är kunskap om *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*, åskådningsfostran samt praktiska tips och idéer.

Religiösa evenemang tillsammans med kommunens småbarnspedagogik ordnas av de flesta i församlingens utrymmen i form av jul- och påskkyrka och sångstunder. I småbarnspedagogikens enheter ordnas religiösa evenemang som sångstunder, besök inför jul och påsk. När religiösa evenemang ordnas beaktas barnen genom att få uttrycka sig, uppleva och vara delaktiga. Svaren visar att barnens egna idéer beaktas mera sällan i planeringen av religiösa evenemang. Enheten för småbarnspedagogik ordnar någon alternativ aktivitet för de barn som inte deltar i det religiösa evenemanget säger tre fjärdedelar av respondenterna.

Under Coronapandemin säger de flesta att de gjort digitalt material som skickats till daghemmen eller så kan de ses från församlingens webbplats. Annat samarbete är uteverksamhet och en del har inte samarbetat under pandemin.